

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXX. Adolescentibus & pueris, vini potus non parum est noxius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Et illud certum est, foeminas mero madidas, magis gestire atque ineptire, ipsis viris, cum ob cerebri plerunque imbecillitatem, ratio maiori impetu turbetur, atq; in viris. Qua de causa illa mihi consuetudo minimè probatur, qua foeminis, virorum instar, potare permittitur, cum plurimorum, hoc incentiuum non rarò sit flagitiorum.

CAPVT XXX.

Adolescentibus ac pueris, vini potus non parum est noxius.

Cur pueris negandum vinum?

Cum pueros humido, calidoq; temperamento esse constat, ex Medicorum doctrina, atq; ipso indiciorum experimento, censuerunt olim veteres, ipsis vini vsum, omninò nullum, permitti oportere, quippè quod humectet nimium, & corpus exalefaciat; tum caput, halitu crudo facillè repleat, iis, qui alioquin calido atq; humido temperamento sunt, quale est eiusmodi puerorum. Atq; nec repleti his caput est vile, nec suprà, quàm par est, humidos calidosq; fieri; quoniam eò iam caloris humorisq; peruenerunt, vt si paululum, vtramq; qualitatem auxeris, iam modum excefferint, vnde permultis morbis sub-

Lib. de inter. com. 2.

iaceant, necesse est. refert huius rei quoddam exemplum Galenus, puerum quendam Pergamenum, qd; vinum bibisset perpetuis laborasse vigiliis, & febre subsequente, cum mentis alienatione, ab Epilepsia vita functum. Quare hoc alibi dat consiliu parentibus, idem Galenus. *Pueros ne gustare quidem vinum*

I. de sanita. tuenda. cap. 11.

suaferim, quippè quod humectat nimium, & corpus calefacit, & caput suo halitu obrundit, quæ superflua

Cur adultioribus?

tas vtraque in pueris valde noxia est. Quin imo neque iam adultioribus concedendum, nisi admodu modice sumptum, atq; dilutissime; nimium enim, & ad iras præcipue

vidit, & incontinentes facit, & partem anime rationalem hebetat, ac turbat. Hinc orta quondam consuetudo, vt vini vsus, pueris omnino veritus extiterit. Sic enim ait Heraclides: *Veterum memoria, pueri puellamq; donec ad coniugium accederent, aquam bibebant.* Et Alexander ab Alexandro: *Perse, licet natalis die, summo semper studio, conuiuuiis celebrarent, filiis tamen omnino vinum, indulgentissimi etiam parentes, prohibebant.* Plutarchus quoq; sic ait: *Lacones, pueris ostendebant seruos temulentos, quò magis abominarentur Ebrietatē, videntes, quàm deforme sit spectaculum, homo temulentus, quàmq; dementi similis.* His accedunt summi quoq; Philosophi, Plato & Aristoteles. Plato quidē sic scribit: *Principio, lege sanciemus, vt pueri, vsque ad decimum octauum annum, vini vsus prorsus ignorent, Nempè eos monebimus, non oportere ignem igni, in corpus atque animam suggerere, antequam viri effecti, subire labores incipiant. Furiosum namque habitum iuuentutis, cauere oportet. Deinde vino moderatē vtantur, vsque ad annum trigessimū. Ab Ebrietate verò, & vini repletionē, iuuenes omnino abstineant.* Sanè, quod prudenter hæc à Platone dicta sint, exemplum Cyrilli Iunioris, ex Diuo Augustino superius allegatum, euidētissimè contestatur.

In politici.

Lib. 2. genial. dier. cap. 25.

In Laconibus.

Lib. 2. de legib.

Ser. 33. ad fratres in Eremito.

7. Politico. Lib. 8. de hist. animalib.

Is enim parentum indulgentia, vino à teneris vnguiculis assuetus erat; ex Ephebis postea cum vixit excelsisset, ebrius quadam die, patrem contrucidauit, matri vterum gestanti, vitium intulit, ac duas sorores violare itidem tentans, sed recusantes tamen, ad mortem vsq; vulnerauit.

Aristoteles quoque decernit: *Nec pueris, nec nutribus impertiendum vinum. causam & noxas edixit*

alibi: *Quod eos ad Epilepsiam, (quem caducum vocant morbum) reddat obnoxios. Ut non mirum, si hac nostra tempestate, in Germania, hoc præcipue sæuissimo morbo, pueri atque infantes, ita frequenter infestentur, ac repente intereant multi: quia tam genitores ipsi, quàm infantium nutrices, licenter nimium, sibi vino indulgent.*

Lib. de præcept. conjugal. & in præcept. de valetud.

Nec absq; causa Plutarchus vinum pueris inhibet. ἵνα οὐ μὴ πῦρ ἐπὶ τῷ ὄρε φάσι πλεονονήτις ἐπὶ πλεονονήτι, καὶ ἀκράτῃ ἐπὶ ἀκράτῃ γένηται. *Uti ne igitur ignis ad ignem, quemadmodum Prouerbio dicitur, expletio ad expletionem, merum ad merum addatur, ided vinum pueris negandum.*

Epist. ad Eustoch. de virginitate seruanda.

Ex alio quoq; capite, quod vinum, in adolescentibus præcipue, luxuriam vehementer inflammare solet, vinum prohibet ætati iuniori, Diuus Hieronymus his verbis: *Si quid itaque in me potest esse consilii, si experto creditur, hoc primum moneo, hoc obtestor, ut sponsa Christi vinum fugiat, pro veneno. Hac aduersus adolescentiam, prima arma sunt Dæmonum. Non sic auaritia quatit, inflat superbia, delectat ambitio. facile aliis caremus vitiis: hic hostis nobis inclusus est, quocumque pergimus, nobiscum portamus inimicum. Vinum & adolescentia, duplex incendium est voluptatis. Quid oleum flammæ adiicimus? quid ardenti corpusculo somenta ignium ministramus? Et alio in loco, hoc ipsum consilium*

In cōment. super cap. 5. Epist. ad Galat.

confirmat, inquit: *Licet me quidam in eo libro, quem de seruanda virginitate scripsi, reprehendendum putent, quod dixerim, adolescentes ita vinum debere fugere, ut venenum; non me sententiæ pœnitebit: opus quippe ibi magis vini, quàm Dei à nobis creatura damnata est: & licentiam abstulimus iuuetuti, proprio ætatis calore seruanti, ne sub occasione parum bibendi, plus biberet, &*

periret. Nec non & alibi, in hanc sententiam sic loquitur: *Non Ethnei ignes, non Vulcania tellus, non Vesuvius & Olympus, tantis ardoribus aestuant, ut iuvenes medullæ, vino plene, & dapibus inflammata.*

Quæ cum ita sint, nemo miretur, Germanam iuventutem ad eam corruptam esse, quod ab ineunte ætate, parentes vino ipsam imbuant, ut quodammodo in vino nata, in vino educata, dici possit.

CAPVT XXXI.

*Virilis ætas quoque vino moderatè
viti debet.*

Non omninò reiiciendum Platonis illud dogma, quod aliqui, nimium licetiosè, ad luxum, sed perperam facto, detorquere voluerunt: *Iuvenes, ait, cum ad annum quadragesimum peruenerint, tunc in conuiujs liberius discumbentes, cum alios Deos, tum Dionysium, ad sacra senum, & ludos, inuocent, qui hominibus vinum, quasi remedium aduersus senectutis duritiem est largitus, ut reuiuenscere videamur, & mœstitiæ nos obliuio capiat, ipsaque affectio animi, sicut ferum in igne, ex duritie in mollitiem deducta, flexibilior fiat. Non inquam contemnendum. Nam Platonis statutum non est, virilem ætatem, ebrietatibus ac temulentis imbuere, sed quod ei vino liberius, quam pueritiæ, quam adolescentiæ liceat vti, docere. Immoderatio enim vini vsus, si Aristoteli credimus, præsertim calidioris, & potentis, quo nunc pleriq; locupletiores, mensas suas ornari volunt, labefactat mentem & ingenium, ac virilem protinus eneruat vigorem. Contra, si moderatè sumatur, concoctionem iuuat, cor exhilarat, cerebrum roborat, spiritus animales fouet,*

*Lib. 2. de
Legib.*

*Explicata
Platonis
verba.*

*Sec. 3.
Probl. 30,*

Y 3 sua-